

# זיכרונות האקדמיה ללשון העברית

כ"ה-כ"ו-כ"ז

לשנים התשל"ח-התשל"ט-התש"ס

ירושלים  
האקדמיה ללשון העברית  
התשמ"ז

- ב"זכרונות האקדמיה ללשון העברית" מתפרסמים:  
א. החלטות האקדמיה בענייני הלשון ובכל שאר העניינים שבתחום פעולתה;  
ב. דינים וחשבונות על פעולתה;  
ג. זיכרון דברים של הוויכוחים המדעיים בישיבות המליאה;  
ד. זיכרון דברים של הוויכוחים המדעיים בישיבות שאר מוסדותיה, אם המנהלה רואה צורך בכך.  
(עיין תקנון האקדמיה, סעיפים 35-36)

#### הערה:

בכרך זה באים גם מילואים, תיקונים והשלמות לכרך כ"א-כ"ד (התשל"ד-התשל"ז), ובהם דוחות מן המילון ההיסטורי ללשון העברית, דוחות שנשמטו בשעתם.

העורך: יגאל ינאי

סדר ועריכה במחשב: ציון בושריה וטל בן-יהודה

המו"ל: האקדמיה ללשון העברית, ירושלים

הכתובת: ת"ד 3449, ירושלים 91034

דפוס גרפ-פרס, ירושלים

## ה ת ו כ ן

- 6 ..... החברים באקדמיה בשנת התשל"ח-התש"ם
- 8 ..... החלטות האקדמיה
- 9 ..... ישיבות המליאה

### שנת התשל"ח

- 9 ..... הישיבה המאה שלושים ושלוש  
הצעת תקציב להתשל"ח (1978/79), 9 - בחירת חברים ומוסדות, 10.
- 11 ..... הישיבה המאה שלושים וארבע  
ברכות לחברים החדשים והודעות על פרסומים, 11. - הרצאת הא' יעקב  
מנצור: "עיונים בלשונם המדוברת של יהודי בבל", 13. - ענייני דקדוק:  
משקל פֻּעֵל, 21. - משקל פְּעִיל/פְּעִיל, 31.
- 35 ..... הישיבה המאה שלושים וחמש  
שאלתא ותשובה על "רגע של עברית", 35. - סיכום הדיון במגמותיה של  
האקדמיה, 36.
- 51 ..... הישיבה המאה שלושים ושש  
דיון על הוועדה לעברית בת זמננו, 51. - שאלתא על יועץ הלשון ברשות  
השידור, ותשובה, 57. - מונחי דקדוק לבתי-הספר, 57.
- 68 ..... הישיבה המאה שלושים ושבע  
שאלתא ותשובה בעניין המבטא, 69. - הרצאת הא' דוד טנא: "משקל  
היתדות הספרדי וכללי השווא הנע ליהודה חיוג", 71. - העמדת ועדת  
בחירות, 78. - "מונחי הדקדוק לבתי-הספר" - הודעת ועד המינוח, 79. -  
"חברה בת" או "בת חברה" או "חברת בת", 82. - מונחי דמוגרפיה, 85.

## שנת התשל"ט

- 94 . . . . . הישיבה המאה שלושים ושמונה  
הודעות ושאלות על מצב הלשון, 94. - תקציבי 1978/79 ו-1979/80, 98.  
- ערעור על המונח "דקדוק פוסק", 105. - אישור מונחי מיקרו-  
אלקטרוניקה, 107. - מונחי טקסטיל, 107. - שמות דגי מים מתוקים,  
109. - "שעבוד עולה ויורד" מתבטל מפני "שעבוד צף", 110. - מלים  
בשימוש כללי: "בִּרְרָה", 110. - "הִשְׁעִיחַ", 113. - "הִתְלַח", 113.
- 116 . . . . . הישיבה המאה שלושים ותשע  
הצעה לתשלום לחברים, 117. - משקל פֶּעֶלָן, 118. - משקל פֶּעִיל/פְּעִיל,  
125. - שמות התנועות, 130.
- 137 . . . . . הישיבה המאה וארבעים  
"אגד נימים", 137. - מונחי פסיכולוגיה, 138.
- 155 . . . . . הישיבה המאה ארבעים ואחת  
דברים לזכר חנוך קלעי ז"ל, 155. - מונחי דמוגרפיה, 161. - שמות  
התנועות (סיכום), 165. - מלים בשימוש כללי: תְּפִיכָה (=קונצפציה), 168.  
- תֵּבֵט (=אספקט), 168. - סוף שבוע, סופי שבוע, 171. - מְרָכּוּל  
(=סופרמארקט), 172. - מְרָכּוּלִית (=מינימארקט), 172. - פִּיקְנִיק, 174.
- 176 . . . . . הישיבה המאה ארבעים ושתיים  
בחירות לאקדמיה ולמוסדותיה, 176.

## שנת התש"ס

- 177 . . . . . הישיבה המאה ארבעים ושלוש  
דברים לזכר מאיר הלל בן שמאי ז"ל, 177. - דו"ח על פעולות המזכירות  
המדעית, 183. - מונחי כירורגיה, 184. - כתיבם של מונחי ספורט, כגון  
"כדור רגל", 192.
- 195 . . . . . הישיבה המאה ארבעים וארבע  
מונחי דקדוק לבתי-ספר, 210, 196. - מונחי תפירה ולבוש, 206.

|     |                                                                                                                                                                                                           |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 215 | הישיבה המאה ארבעים וחמש . . . . .<br>הרצאת הא' חיים אריה גינזברג (לזכר אליעזר שמשון רוזנטל ז"ל): "מלי<br>רפאים ומלים משוחזרות", 216. - מונחים בפסיכולוגיה חינוכית, 221. -<br>משקל פֶּעֶלון/פִּעֵלון, 225. |
| 236 | הישיבה המאה ארבעים ושש . . . . .<br>הרצאת הא' עוזי אורנן: "חוקר הלשון והמחשב", 237. - הצעת התקציב<br>ל-1980/81, 243. - משקל פֶּעֶלון/פִּעֵלון, 245.                                                       |
| 258 | הישיבה המאה ארבעים ושבע . . . . .<br>שינויים במזכירות המדעית, 258. - הקמת ועדה לבדיקת סדרי העבודה<br>באקדמיה והשתתפות החברים, 259. - ועדת בחירות לחברות, 261. -<br>בחירות לאקדמיה ולמנהלה, 261.           |
| 262 | המילון ההיסטורי ללשון העברית . . . . .                                                                                                                                                                    |
| 262 | שנת התשל"ג . . . . .                                                                                                                                                                                      |
| 263 | שנת התשל"ה . . . . .                                                                                                                                                                                      |
| 272 | נספחים . . . . .                                                                                                                                                                                          |
| 278 | שנת התשל"ז . . . . .                                                                                                                                                                                      |
| 285 | נספחים . . . . .                                                                                                                                                                                          |
| 304 | שנת התשל"ט . . . . .                                                                                                                                                                                      |
| 312 | נספחים . . . . .                                                                                                                                                                                          |
| 315 | תיקון שיבושים . . . . .                                                                                                                                                                                   |

## החברים באקדמיה בשנים התשל"ח - התש"ס<sup>1</sup>

|                     |                                               |
|---------------------|-----------------------------------------------|
| אברהם אבן-שושן      | היה חבר יועץ. נבחר לחבר בי"ד במרחשוון התשל"ח. |
| שרגא אברמסון        |                                               |
| עוזי אורנן          | נבחר לחבר בו' באלול התשל"ט.                   |
| אפרים אלימלך אורבך  |                                               |
| * חיים איזק         | נבחר לחבר יועץ בי"ד במרחשוון התשל"ח.          |
| שרגא אירמאי         |                                               |
| עלי איתן            |                                               |
| יהושע בלאו          |                                               |
| זאב בן-חיים         |                                               |
| מאיר הלל בן-שמאי    | נפטר בכ' באב התשל"ט.                          |
| * משה ברי-אשר       | נבחר לחבר יועץ בי"ד במרחשוון התשל"ח.          |
| ניסן ברגרין         |                                               |
| אפרים ברוידא        | היה חבר יועץ. נבחר לחבר בו' באלול התשל"ט.     |
| * צבי ברמאיר        |                                               |
| o חיים אריה גינזברג |                                               |
| גדעון גולדנברג      |                                               |
| אורי צבי גרינברג    |                                               |
| אהרן דותן           |                                               |
| אברהם ש' הלקין      |                                               |
| שמעון הלקין         |                                               |
| * שולמית הראבן      | נבחרה לחברה יועצת בו' באלול התשל"ט.           |
| o מאיר ולנשטיין     |                                               |
| * דוד טנא           | נבחר לחבר יועץ בי"ד במרחשוון התשל"ח.          |
| שמואל ייבין         |                                               |
| * משה ינון          | נפטר בחודש תשרי התשל"ח.                       |
| o שאול ליברמן       |                                               |
| * אהרן מגד          | נבחר לחבר יועץ בו' באלול התשל"ט.              |
| מאיר מדן            | נבחר לחבר בי"ד באלול התש"ס.                   |
| שלמה מורג           |                                               |
| * משה מייזלש        |                                               |
| * משה מיקס          |                                               |
| אהרן מירסקי         |                                               |

1. מינוי החברים שנתמנו בשנים הקודמות - עיינו "זיכרונות האקדמיה ללשון העברית", כרך א-ב, עמ' 9; כרך ג-ד, עמ' 2-1; כרך ה, עמ' 2-1; כרך ו, עמ' 2-1; כרך ז-ח, עמ' 6-5; כרך ט, עמ' 6-5; כרך י-יא, עמ' 6-5; כרך יב, עמ' 6-5; כרך יג, עמ' 4-3; כרך יד, עמ' 6-5; כרך טו, עמ' 6-5; כרך טז, עמ' 6-5; כרך יז, עמ' 6-5; כרך יח, עמ' 6-5; כרך יט-כ, עמ' 159; כרך כא-כד, עמ' 162, 57.

o - חבר כבוד; \* - חבר יועץ

נבחר לחבר יועץ בי"ד במרחשוון התשל"ח.

נפטר בי"ח בניסן התשל"ט.

נפטר בט"ז בשבט התש"ם.

עזרא ציון מלמד

שמשון מלצר

יעקב מנצור

דב סדן

\* יזהר סמילנסקי

אריה לייב פאיאנס

\* דן פגיס

יעקב פולוצקי

\* אמציה פורת

\* עזרא פליישר

גד בן עמי צרפתי

מנחם צבי קדרי

\* חנוך קלעי

חיים רבין

אליעזר שמשון רוזנטל

יהודה רצהבי

יצחק שבטיאל

חיים שירמן

יצחק שלו

מאיר שלי

○ שלום שפיגל

# החלטות האקדמיה

(ריכוז החלטות עקרוניות וקביעות יחידות)

משקל פֻּעֵל בִּיסודו רפה בע' הפועל ובל' הפועל, כגון סִפְּרוּ, צִרְּכוּ, שִׁדְּכוּ. קצת שמות באים בדגש חזק בע' הפועל, ואלו הם:

דברו, וכחו, חבלו, טפסו, עבדו, קבלו, קבצו, קפדו (ליד קפדו).

(ישיבה קל"ד, קל"ט)

שם בצורת פֻּעֵל שניקודו אינו שנוי במחלוקת בכל המילונים, משקלו יהיה כפי שהוא מצוי במילונים. שמות, שניקודם שנוי במחלוקת, או שמות שיתחדשו בעתיד, ינוקדו על-פי כלל זה: שם, המביע תכונה או עיסוק, יהיה במשקל פֻּעֵל (יָדִיד, יָרִיב); ושם שאינו מביע תכונה או עיסוק יהיה במשקל פֻּעֵל (יָרִיד, נָחִיר, נָקִיק, סָעִיף, קָלִיד, שָׁבִיס, שְׁתִּיל).

(ישיבה קל"ט)

שמות התנועות: קֶמֶץ, פֶּתַח, חוֹלָם, חִירִיק, צִירִי, שוּרוּק, קְבוּץ, סֹגוּל.

(ישיבה קמ"א)

"כדור רגל, כדור סל, כדור יד" ייכתבו כך, בשתי מלים. (וביידוע: כדור הרגל, כדור הסל, והשחקן: שחקן כדור הסל)

(ישיבה קמ"ג)

אושרה רשימת מלים במשקל פֻּעֵלון ואושרה רשימת מלים במשקל פֻּעֵלון. שש מלים נקבעו כך:

דְּמִיוֹן, פְּתָרוֹן, שְׁוִיוֹן; חֲסָרוֹן, כְּשָׁרוֹן, רְשָׁיוֹן

(ישיבה קמ"ו)

קביעות מלים:

(subsidiary company, Tochtergesellschaft) – גם: "חֶבְרַת בֵּת"

(ישיבה קל"ז)

(floating charge) – "שְׁעָבוֹד צָף"

"בְּרָרָה" ("אופציה" במובן הכללי)

"הֶשְׁעָיָה" (לגבי בני אדם, suspension)

(ישיבה קל"ח)

"תְּפִיסָה" (קונצפציה)

"הֶבֶט" (אספקט)

"סוּף שְׁבוּעַ, סוּפִי שְׁבוּעַ"

"מְרָכוּל" (סופרמארקט), "מְרָכוּלִית" (מינימארקט)

"פִּיקְנִיק"

(ישיבה קמ"א)